

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra AF GRUNDTVIGS DAGBØGER

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 66.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig01val-shoot-idm140411867114064/facsimile.pdf> (tilgået 17. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Af Grundtvigs Dagbøger

Stille ved Jeg intet bedre end at gennemløbe i Tanken de sidste halvfjerdehundrede Dage. —

Ved Aarets Begyndelse var Jeg ogsaa i Torkilstrup og forlod kun Falster paa faa — men alt for idfalde Dage for at tilbringe det øvrige af Vintren her. — Jeg blev her indtil i April, og i denne lange Tid udrettede Jeg egentlig intet, som tydelig nok fremlyser af min Dagbog, hvis Blade Jeg nu harmende vender, men søger næsten ganske forgjæves andet end dem som Bevis for, at Jeg ey bortsov baade Dag og Nat. — Dog aldeles unyttigt kan Jeg ey kalde mit Ophold her. — Blant meget Slet læste Jeg dog noget Godt, og — om Jeg tør kalde det en Vinding — mine Manerer bleve den finere Verdens lidet mindre ulige, end de forhen vare. —

I April reyste Jeg til Udby, og Jeg skammer Mig ved, ey at tilstaae det, men ved at erkjende det for Sandhed — kjedede Mig hos mine gode Forældre; fordi her ey fandtes det mindste af hin Adspredelse, hin muntre Konversation og tiddræbende Morskab, Jeg var bleven vant til. — Dog — for ey at gjøre Mig selv Uret — en Ting, man sjelden fristes til, og som Jeg efter Kjenderes Dom skal være alt for utilbøuelig til, — mere end fjorten Dage vare ey henrindne, før Jeg fandt Mig selv igjen. — Jeg blueedes ved at have bortødslet en Tid, der maaske udgjør en saare betydelig Del af mit Jordliv, og tog glad fat paa alvorlige Sysler. —

Fædrelandets Historie var stedse min Kjøphest, naar ikke Pligtforretninger hindrede eller Adspredelser bedøvede Mig. Med lokkende Stemme kaldte den Mig atter, og Knud — den saakaldte — Store blev Gjenstanden for min ivrige Opmærksomhed. Jeg harmedes over at se denne feyge Usling, der lagde Grunden til mit Fødelands Trældom, og besmittede sit daglige Liv ved nedrige Grusomheder, prange med et Navn, som burde bevares til Hine Faa, der søgte at handle ham modsat. — Egentlig var Planen til dette Arbeyde undfangen paa Falster, men det gik dermed som med flere sammesteds skete Undfangelser, for Ledighed havde Jeg ey Tid til engang ret at begynde paa dens Udførelse.

Saavidt mine Evner og saare indskrænkede Hjælpemidler tilode, arbeyde[de] Jeg fort, men indsaae snart, mit Arbeyde slet intet Værd kunde erholde, hvis Jeg ikke nogen Tid opholdt Mig i Hovedstaden, og — denne Tanke skrækkedes Jeg for og lod staae dybt i Baggrunden — lærte vor Oldtids Tungemaal.

Nu lagde Jeg Afhandlingen om Knud tilside, og skrev en For-

Af Grundtvigs Dagbøger

tælling om Palnatoke, medens Jeg af min Faders Bogsamling udpillede til Læsning alt, hvad som vedrørte Nordens Historie, og til Vederkvægelse læste noget af den lunefulde Holberg. —

Medens Jeg imidlertid begyndte og fortsatte flere historiske Fortællinger, glemte Jeg ikke Brevvexel med min fleraarige Ven, nordisk Histories grundige Dyrker, Peder Nikolay Skougaard, hvem en umild Skjebne eller en ubillig Anvendelse af en barbarisk Trykkelov nu synes at ville berøve Danmark, just i det Øyeblik, Han agtede at vise sit Fædreland, hvad Han kunde blive. — I et af mine Breve gjorde Jeg ham Regnskab for mine datidige Beskæftigelser, og Han bemærkede blant andet, at min Fortælling Palnatoke vilde vinde meget, hvis Jeg først læste Jomsvikinga Saga. — Atter — tænkte Jeg vranten — viser sig her det Islandske Sprog paa min Vey som en fiendtlig Genius, og blev saare glad, da Jeg, i Holbergs Danmarks og Norges Staat, saae en latinsk Oversættelse af bemeldte Saga siteret. — Jeg læste og benyttede den alt i Aanden, da et nyt Brev fra min Ven gandske kuldkastede mit Haab, thi Han forsikkrede Mig, at om end en saadan havde existeret, — som den virkelig har, forfattet af den lærde Arngrim Jonsen, — fandtes den dog ey i Kjøbenhavns offentlige Bogsamlinger og neppe nogensteds. —

Nu var Jeg lige nær. Ønsket at lære Islandsk fyldte min hele Sjel, men denne var udygtig til at udklække en Tanke selv om Muligheden af at blive bekendt med eet hint Sprogs Ord i Syd-sjellands Landsby.

Ved et Tilfælde fik Jeg at vide, min Fader eyede Fin Johnsens islandske Kirkehistorie, og flux opførte Jeg en skøn Bygning paa den Mig ukjendte Grund. Det var om Aftenen, Jeg gjorde hin — som det syntes Mig — saare vigtige Opdagelse; Natten var fuld af Drømme om min Sproglæren, og neppe kunde Jeg oppebie Morgenen for at skue det skjønnne Klenod. — Men hvor blev Jeg langnæset ved at se, dels, at hvad her fandtes af Sagaernes Sprog — thi Noget gandske Andet er trettende og følgende Sekels eklesiastiske Islandsk — var saare lidet, og dels, at ved disse Stumpers Oversættelse var Meningen vel udtrykt, men Ordene ey overførte tydelig, en Ting, der var saare naturligt, da salig Fin vist aldrig drømte om, det vilde falde nogen ind at lære hans Modersmaal af denne hans Bog. —

Næsten mistvivlede Jeg om at gjøre end det ringeste Udbytte, men Enthusiasmen, som besjælede mig, var alt for ny til, at den saa flux lod sig nedstemme, og mine Planer for mange og be-